

1.pielikums
Valsts izglītības satura centra
2009.gada 17. novembra
rīkojumam Nr.69

**Profesionālās pamatizglītības programmas
paraugs
izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem**
Izglītības programmas nosaukums

22
(atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijas tematiskai jomai)
Izglītības programmas kods

I. Vispārīgais jautājums

1. Profesionālās pamatizglītības programma izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem (turpmāk tekstā – izglītības programma) ir profesionālās pamatizglītības programmas īpašs veids. Izglītības programma nodrošina iespēju personām, kuri ir ieguvuši pamatizglītību atbilstoši izglītojamo veselības stāvoklim, spējām un attīstības līmenim iegūt pirmā līmeņa profesionālo kvalifikāciju.

II. Izglītības programmas mērķi un uzdevumi

2. Izglītības programmas mērķi ir:

2.1. dot iespēju izglītojamam apgūt profesiju atbilstoši izglītojamā veselības stāvoklim, spējām un attīstības līmenim;

2.2. veicināt izglītojamā patstāvību, personisko, radošo izaugsmi un attīstību;

2.3. veicināt zināšanu, prasmju un profesionālo kompetenču apguvi, attieksmju veidošanos, kas izglītojamajam nodrošina pirmā līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguvu, sociālo iekļaušanos un nodarbinātību;

2.4. sekmēt izglītojamā pozitīvi kritisku un sociāli aktīvu attieksmi, veidot Latvijas pilsoņa tiesību un pienākumu izpratni;

2.5. radīt motivāciju profesionālajai attīstībai un tālākizglītībai.

3. Atbilstoši izglītības programmas mērķiem ir noteikti šādi uzdevumi:

3.1. nodrošināt prasmju, zināšanu un profesionālo kompetenču apguvi izvēlētajā profesijā;

3.2. sekmēt vērtību sistēmas un attieksmju veidošanos, kas nepieciešamas patstāvīgai dzīvei sabiedrībā;

3.3. veicināt veselības nostiprināšanu un fizisko attīstību, veidot izpratni par veselību kā dzīves kvalitātes nosacījumu;

3.4. attīstīt vispārējās intelektuālās darbības prasmes un spējas, iegūt profesionālai kvalifikācijai atbilstošu praktisko un teorētisko sagatavotību;

3.5. veidot prasmi teorētiski un praktiski apgūt profesionālajai kvalifikācijai atbilstošās tehnoloģijas un vidi;

3.6. veidot prasmi lietot informācijas ieguves un apstrādes tehnoloģijas;

3.7. sekmēt priekšstata veidošanos par darba tiesiskajām attiecībām, ekonomisko procesu norisi mūsdienu sabiedrībā;

3.8. sekmēt izpratni par vides un darba aizsardzību;

3.9. veidot pilsonisku attieksmi pret valsti un sabiedrības drošību, veidot priekšstatu par Latvijas politisko virzību un cilvēktiesībām Eiropas un pasaules kontekstā;

3.10. attīstīt mācīšanās prasmes un interesi par izglītības turpināšanu atbilstoši savām spējām un vajadzībām;

3.11. attīstīt prasmi atbildēt par savu profesionālo kompetenci, sasniegumiem un darbības rezultātiem.

III. Prasības izglītojamā iepriekš iegūtai izglītībai

4. Izglītojamā uzņemšanas kārtību izglītības iestādē nosaka tās nolikums, uzņemšanas noteikumi un citi normatīvie akti.

5. Pamats izglītojamā uzņemšanai izglītības programmā izglītības iestādē ir pamatizglītības apliecība un Valsts vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinums.

IV. Izglītības saturs

6. Izglītības programmas saturu veido tās pamatdaļas:
- 6.1. teorija - profesionālais izglītības saturs un tam atbilstošie profesionālie mācību priekšmeti saskaņā ar izglītības programmu;
- 6.2. prakse:
- 6.2.1. profesionālais izglītības saturs un tam atbilstošie praktiskie un laboratorijas darbi profesionālos mācību priekšmetos saskaņā ar izglītības programmu;
- 6.2.2. praktiskās mācības;
- 6.2.3. fiziskās aktivitātes;
- 6.2.4. kvalifikācijas prakse.
7. Profesionālo saturu veido atbilstošo profesionālo mācību priekšmetu, praktisko mācību un kvalifikācijas prakses satura kopums, kas nodrošina izglītojamiem nepieciešamās:
- 7.1. profesionālās kompetences;
- 7.2. prasmes;
- 7.3. zināšanas;
- 7.4. attieksmes.
8. Profesionālo mācību priekšmetu, praktisko mācību un kvalifikācijas prakses saturu atbilstoši iegūstamās profesionālās kvalifikācijas pamatprasībām, kas nepieciešamas pienākumu un galveno darba uzdevumu veikšanai profesijā, nosaka attiecīgais profesijas standarts un izglītības programma.

V. Izglītības programmas īstenošanas plāns

9. Mācību slodze nedēļā izglītojamam vienā izglītības programmā ir 34 mācību stundas, kvalifikācijas prakses laikā – 35 stundas nedēļā.
10. Mācību stundas ilgums ir no 40 līdz 45 minūtēm, un to nosaka izglītības iestādes vadītājs.
11. Mācību ilgums - divi gadi:

Mācību laika sadalījums nedēļās						
Mācību gads	Mācības	Eksāmeni	Kvalifikācijas prakse	Kopā	Brīvlaiks	Pavisam kopā
1.	35	-	-	35	17	52
2.	21	2	12	35	4	39

12. Izglītības programmas obligātais izglītības satura sadalījums nosaka:
- 12.1. izglītības programmas apjomu – izglītojamā mācību stundu slodze izglītības programmā ir 2324 stundas;
- 12.2. teorijas un prakses apjomu – savstarpējā procentuālā attiecība ir 35% pret 65%, pieļaujamā atkāpe ir 5%;
- 12.3. praktisko un laboratorijas darbu profesionālajos mācību priekšmetos, kā arī praktisko mācību izglītības iestādes darbnīcās apjomu un to savstarpējo sadalījumu nosaka konkrētā izglītības programma;
- 12.4. fizisko aktivitāšu noteikto minimālo kontaktstundu skaitu – divas stundas katrā teorijas nedēļā;
- 12.5. kvalifikācijas prakses noteikto minimālo kontaktstundu skaitu – 420 stundas.

VI. Izglītības programmas īstenošanas plāns

13. Izglītības programmas īstenošanu laikā nosaka mācību priekšmetu un stundu īstenošanas plāns, kura nosacījumus izglītības iestāde ievēro savas izglītības programmas mācību priekšmetu un stundu plāna izveidē:

Mācību priekšmeti	1.kurss	2.kurss	
	35 ned.	21 ned.	12 ned.
Profesionālais saturs	32	32	
Profesionālie mācību priekšmeti t.sk. praktiskās mācības	32	32	-
Kvalifikācijas prakse	-	-	35
Fiziskās aktivitātes	2	2	
Izglītojamā maksimālā mācību stundu slodze nedēļā	34	34	35

VII. Iegūtās izglītības vērtēšanas kritēriji un kārtība

14. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi:

14.1. pozitīvo sasniegumu summēšanas princips. Iegūstot prasmes, zināšanas un profesionālās kompetences tiek vērtētas summējot pozitīvos sasniegumus priekšstata, izpratnes un pielietošanas līmenī;

14.2. pārbaudes obligātuma princips. Izglītojamie saņem vērtējumu par izglītības programmas obligātā satura apguvi;

14.3. prasību atklātības un skaidrības princips. Izglītojamā zināšanām, prasmēm, profesionālajām kompetencēm un attieksmēm noteikto kritēriju atklātība un skaidrība, atbilstoši izvirzītajiem izglītības programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī mācību priekšmetu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts pamatprasību kopums iegūtās izglītības kvalitātes vērtēšanai. Profesijas standartā ir noteikts obligātais izglītības programmas saturs;

14.4. pārbaudes formu dažādības princips. Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto dažādas pārbaudes formas un veidus;

14.5. pārbaudes pieejamības princips. Pārbaudes darbā izglītojamam ir jādod iespēja apliecināt zināšanas, prasmes, profesionālās kompetences un attieksmes visiem apguves līmeņiem atbilstošos uzdevumos un situācijās, mācību starprezultātu un galarezultātu pārbaudēs iekļaujamajam mācību satura apjomam jāatbilst mācību priekšmetu programmās, praktiskajās mācībās un kvalifikācijas praksē noteiktajam.

15. Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē ievērojot personisko attīstības dinamiku un izglītojamā veselības stāvokli.

16. Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta vai izglītības programmas daļas apguves līmeni:

16.1. mācību priekšmeta apguve, praktiskās mācības un valsts noslēguma pārbaudījums tiek vērtēti ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:

16.1.1. augsts apguves līmenis: izcili - 10, teicami - 9;

16.1.2. optimālais apguves līmenis: ļoti labi - 8, labi - 7, gandrīz labi - 6;

16.1.3. vidējs apguves līmenis: viduvēji - 5, gandrīz viduvēji - 4;

16.1.4. zems apguves līmenis: vāji - 3, ļoti vāji - 2, ļoti, ļoti vāji - 1.

16.2. kvalifikācijas prakse un izglītības programmā noteiktie ieskaites darbi tiek vērtēti vērtējuma skalā - "ieskaitīts" vai "neieskaitīts".

17. Izglītības programmas apguvi noslēdz valsts noslēguma pārbaudījums - profesionālās kvalifikācijas eksāmens.

18. Valsts noslēguma pārbaudījuma kārtību nosaka Ministru kabineta 2007.gada 8.maija noteikumi Nr.308 „Centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu norises kārtība”.

19. Profesionālās kvalifikācijas eksāmena saturu, vērtēšanas kritērijus un kārtību izstrādā izglītības iestāde, saskaņojot to ar Valsts izglītības satura centru.

20. Prasības izglītojamajam izglītības programmas apguvei:

20.1. ir saņēmis galīgo vērtējumu visos izglītības programmas mācību priekšmetos, t.sk. praktiskajās mācībās un kvalifikācijas praksē;

20.2. ir nokārtojis izglītības programmas valsts noslēguma pārbaudījumu – kvalifikācijas eksāmenu – un saņēmis tajā vērtējumu – atzīmi, ne zemāku par „viduvēji - 5”.

21. Izglītības programmas apguvi apliecinošo dokumentu izsniegšanu nosaka Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumi Nr.451 “Kārtība, kādā izsniedzami valsts atzīti profesionālo izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinoši dokumenti un akreditētas profesionālās izglītības programmas daļas apguvi apliecinoši dokumenti”.

VIII. Izglītības programmas īstenošanai nepieciešamo personāla, finanšu un materiālo resursu noteikšana

22. Prasības pedagogu izglītībai nosaka Ministru kabineta 2000.gada 3.oktobra noteikumi Nr.347 “Noteikumi par prasībām pedagogiem nepieciešamajai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai”.

23. Pedagogu amatus nosaka atbilstoši Ministru kabineta 1999.gada 26.oktobra noteikumiem Nr.367 “Noteikumi par pedagogu profesiju un amatu sarakstu”.

24. Pedagogu darba samaksas noteikšanas kārtību, darba samaksas apmēru un pedagogu darba slodzes lielumu reglamentē Ministru kabineta 2009.gada 28.jūlija noteikumi Nr.836 “Pedagogu darba samaksas noteikumi”.

25. Izglītības programmas īstenošanai izmantojamo literatūru nosaka attiecīgā izglītības iestāde.